

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ M. P.**, bývajúcej v B., **2/ V. P.**, bývajúceho v B., **3/ H. M.**, bývajúcej v T., **4/ E. M.**, bývajúcej v S., **5/ A. M.**, bývajúcej v B., **6/ V. M.**, bývajúceho v Š., **7/ M. M.**, bývajúcej v Z., **8/ E. M.**, bývajúcej v L., **9/ J. M.**, bývajúceho v Z., **10/ O. M.**, bývajúceho v B., žalobcovia 1/ až 5/, 7/ až 10/ zastúpení H., so sídlom v B., proti žalovaným **1/ Slovenskej republiky – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, **2/ Slovenskej republiky – Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, **3/ Slovenskej republiky – Ministerstvu financií Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Kýčerského 1, **4/ Slovenskej republiky – Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Mierová 19, **o zaplataenie 99 283,01 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 316/2004, o dovolaní žalobcov 1/ až 5/, 7/ až 10/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. apríla 2011 sp. zn. 15 Co 404/2010 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 27. januára 2012 sp. zn. 15 Co 404/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 17. decembra 2009 č.k. 9 C 316/2004-222 zamietol návrh žalobcov, ktorým sa domáhali náhrady škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb.o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Súd žalovaným náhradu trov konania nepriznal. Žalobcovia svoj návrh odôvodnili tým, že do tzv. nebankových subjektov B., A. a B. vložili finančné prostriedky. Investovať sa rozhodli na základe presvedčenia podporovaného masívnou reklamou, v ktorej

nebankové subjekty sľubovali zhodnotenie finančných prostriedkov o výnos, ktorý mnohonásobne prevyšoval úroky poskytované bankami. Na tieto subjekty bol vyhlásený konkurz. Nebankové subjekty prijímali vklady, vykonávali teda bankovú činnosť bez požadovanej licencie, čím porušovali zákon o bankách. Národná banka Slovenska, v ktorej kompetencii bolo v prípade zistenia nedostatkov v činnosti banky zasiahnuť do 10. októbra 1999, nevyužila svoju právomoc a voči nebankovým subjektom nezasiahla. Nezasiahli ani orgány činné v trestnom konaní, príp. Slovenská obchodná inšpekcia. Slovenská republika tak nesprávnym úradným postupom a svojou nečinnosťou spôsobila žalobcom škodu spočívajúcu v hodnote investovanej sumy do nebankových subjektov. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Žalobkyňa 1/ uzavrela 24. mája 2001 s B. zmluvu o tichom spoločenstve (vklad 100 000 Sk, podiel na zisku 31 % ročne z výšky vkladu). Žalobca 2/ uzavrel 31. júla 2001 s B. zmluvu o tichom spoločenstve (vklad 100 000 Sk, podiel na zisku 35 % ročne z výšky vkladu). Žalobkyňa 3/ uzavrela s B. 6 zmlúv, na základe ktorých investovala do uvedenej obchodnej spoločnosti 650 000 Sk. Žalobkyňa 4/ sa na základe prihlášky a po splatení základného členského vkladu vo výške 100 Sk stala členkou B.. Následne splatila ďalší členský vklad. Dlžník sa dohodou o vrátení ďalšieho členského vkladu zaviazal tento vklad v dohodnutej lehote vrátiť späť. Za účelom splnenia tohto záväzku vystavil cestovný šek v sume zodpovedajúcej výške ďalšieho členského vkladu 200 000 Sk. Žalobkyňa 5/ investovala do B. a B. 1 150 000 Sk. Žalobca 6/ v priebehu konania zomrel, súd preto vylúčil vec v tejto časti na samostatné konanie. Žalobkyňa 7/ uzavrela s B. dve zmluvy, na základe ktorých investovala do uvedenej obchodnej spoločnosti 120 000 Sk. Žalobkyňa 8/ uzavrela 9. januára 2002 s B. zmluvu o pôžičke, na základe ktorej poskytla tejto spoločnosti finančné prostriedky v sume 226 000 Sk. Žalobca 9/ uzavrel s B. a A. dve zmluvy o pôžičke (poskytnutý finančný vklad 170 000 Sk). Žalobca 10/ uzavrel s B., A., B. štyri zmluvy, na základe ktorých poskytol spoločnostiam finančný vklad 155 000 Sk. Súd uzavrel, že žalobcovia na základe vyššie uvedených zmlúv vstúpili do záväzkovo právnych vzťahov s právnickými osobami – B., A. a B.. Vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán sa riadia uvedenými zmluvami a ustanoveniami Občianskeho a Obchodného zákonníka. Žalobcom vznikli voči spoločnostiam pohľadávky zo záväzkovo právnych vzťahov, ktoré si prihlásili v konkurzných konaniach vedených voči týmto spoločnostiam. Konkurzné konania neboli dosiaľ ukončené, t.j. nie je známe, či a v akej výške môžu byť v konkurzných konaniach uspokojené nároky žalobcov. Vzhľadom na uvedené nemožno ustáliť výšku škody a žaloba bola preto podaná predčasne. Navyše v konaní nebolo preukázané, že by zo strany štátneho orgánu/orgánov nebol dodržaný správny úradný postup. Spoločnosti B. a A.

vykonávali svoju činnosť na základe zmlúv o pôžičke a o tichom spoločenstve. Prevádzkovanie týchto činností im štátne orgány nemohli zakázať, pretože by tým zasiahli do záväzkovo právnych vzťahov, ktoré vznikli medzi žalobcami a obchodnými spoločnosťami na základe ich slobodnej vôle. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcov 1/ až 5/, 7/ až 10/ rozsudkom z 13. apríla 2011 sp. zn. 15 Co 404/2010 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave z 27. januára 2012 sp. zn. 15 Co 404/2010 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil. Žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že z obsahu spisu je zrejmé, že žalobcovia vložili do nebankových subjektov – B., A. a B. – na základe uzatvorených zmlúv o pôžičke alebo zmlúv o tichom spoločenstve finančné prostriedky. Účelom uzavretia zmlúv bolo dosiahnutie podielu na zisku v dohodnutej výške. Nebankové subjekty však nevykonávali činnosť v zmysle zákona č. 248/1992 Zb. o investičných spoločnostiach a investičných fondoch a zákona č. 385/1999 Z.z. o kolektívnom investovaní. Nemohli mať preto postavenie investičnej spoločnosti, resp. investičného fondu. Zmluvy o pôžičke, zmluvy o tichom spoločenstve boli uzatvorené na základe slobodnej, vážnej a zrozumiteľnej vôle zmluvných strán. Predmetné právne úkony sú aj náležite určité. Žalovaní neporušili žiadnu právnu povinnosť, ktorú im ukladá Ústava Slovenskej republiky alebo zákon, nebola teda preukázaná zodpovednosť podľa zákona č. 58/1969 Zb. Súd považoval za nesporné, že žalobcovia si svojím konaním sami spôsobili ujmu tým, že so svojím majetkom nakladali nehospodárne a nezodpovedne. Bolo by preto v rozpore s dobrými mravmi prenášať túto zodpovednosť na štát. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ až 5/, 7/ až 10/. Navrhli zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatie možnosti konať pred súdom videli dovolatelia v absencii dostatočného odôvodnenia rozhodnutia, dôvodov na rozhodnutie, ako aj v arbitrárnosti rozhodnutia, ďalej vo formalistickom prístupe pri rozhodovaní, nepreskúmateľnosti rozhodnutia/rozhodnutí v dôsledku procesných pochybení a v prekročení ústavných limitov pre akceptovateľné rozdielne názory na právne posúdenie veci. Uviedli, že odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o odvolaní arbitrárne a formalisticky. V odvolaní bola voči argumentom prvostupňového súdu použitá dôkladná a podrobná

skutková i právna protiargumentácia. Krajský súd však na odôvodnenú argumentáciu žiadnym spôsobom neprihliadol, ani sa s ňou v odôvodnení nevysporiadal. Pokiaľ súdy oboch stupňov došli k záveru, že extenzívny výklad relevantných zákonných povinností žalovaných nie je možný, tento záver nepodložili žiadnym faktickým ani právnym zdôvodnením. Rozsudok je preto nepreskúmateľný a z toho dôvodu právne nespôsobilý. Podľa názoru žalobcov nie je v právnom štáte prípustné, aby sa orgán verejnej moci zbavil zodpovednosti dohľadu nad určitým sektorom hospodárskeho života s poukazom na skutočnosť, že určitá činnosť, respektíve pôsobenie určitého subjektu nenapĺňa formálne náležitosti zákonom predvídanej činnosti/pôsobenia v danom sektore. Žalobcovia podotkli, že štátna moc v Slovenskej republike pochádza od občanov a jej činnosť je financovaná z ich daní. Štátna moc poskytuje občanom platené služby a nesie zodpovednosť za ich riadne poskytovanie. Riadne poskytovanie znamená okrem iného uvedomenie si zodpovednosti z hľadiska účelu a cieľa danej služby a iniciatívu, aktivitu pri hľadaní spôsobov ako ho naplniť.

Žalovaní 1/ až 3/ sa k dovolaniu žalobcov písomne nevyjadrili.

Žalovaný 4/ navrhol dovolanie žalobcov zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku

súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Rozsudok odvolacieho súdu, ktorý napadli žalobcovia 1/ až 5/, 7/ až 10/ dovolaním nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených rozsudkov. Prípustnosť dovolania preto z § 238 O.s.p. vyvodit' nemožno.

S prihliadnutím na obsah dovolania ako aj zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolatelia vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. nenamietali a tieto vady nezistil ani dovolací súd.

Žalobcovia 1/ až 5/, 7/ až 10/ v dovolaní namietali vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú videli v nepreskúmateľnosti rozhodnutia, resp. v jeho nedostatočnom odôvodnení.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje

za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu však **nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia**. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo **relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany**, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 (ako aj podľa čl. 46 ods. 2) ústavy ale nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné sudy **preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania** (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že námietky dovolateľov pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia (okresného, či krajského súdu) sú nedôvodné. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené (a to aj čo sa týka vysporiadania sa s dôvodmi odvolania), resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov taktiež neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Skutkové a právne závery súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojení s jeho opravným uznesením a rovnako aj rozsudok súdu prvého stupňa ako celok spĺňa požiadavky zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2, § 211 ods. 2, § 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobcovia namietali nesprávne právne posúdenie veci, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania

nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľov boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov v súlade s § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným 1/ až 4/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcom 1/ až 5/, 7/ až 10/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky však žalovaným trov dovolacieho konania nepriznal, pretože im žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2012

JUDr. Martin Vladík, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová